



Asia: Lausunto liikenne- ja viestintäministeriön luonnoksesta liikenneturvallisuusstrategiaksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/13615/2019

Lausunto annettu lausuntopalvelun kautta 12.8.2021

Liikenneturvallisuusstrategian tavoitteita ohjaa nollavisio. Visiona on, että kaikki liikennemuodot ovat vuoteen 2050 mennessä niin turvallisia, että kukaan ei kuole tai loukkaannu vakavasti liikenteessä. Tavoite on kannatettava ja erittäin tärkeä myös lasten ja nuorten turvallisuuden näkökulmasta. Tieliikennekuolemat ovat lasten ja nuorten yleisin kuolinsyy ja alle 15-vuotiailla hukkumiset ovat toiseksi yleisin tapaturmainen kuolinsyy. Strategisissa linjauksissa on huomioitu keskeiset asiat.

Suomen Vanhempainliitto esittää seuraavia huomioita liikenneturvallisuusstrategiaan:

Pitkäjänteinen, jatkuva ja elinikäinen liikennekasvatus on huomioitu hyvin strategiassa. Varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toiseen asteen koulutuksen tärkeä merkitys liikennekasvatustyössä nostetaan toimenpiteissä hyvin esiin. Vanhempainliiton merkitystä ja kotien tukemista liikennekasvatustyössä voisi toimenpiteissä vahvistaa. Esimerkiksi neuvoloiden kautta on mahdollista tavoittaa pienten lasten vanhemmat ja kannustaa ja tukea vanhempia lasten varhaisessa liikennekasvatuksessa. Varhaiskasvatuksen ja koulujen kautta on mahdollista tavoittaa lasten ja nuorten vanhemmat. Liikennekasvatusta on tärkeä kehittää ja toteuttaa yhdessä lasten, nuorten ja vanhempien kanssa. Moniin päiväkotien ja koulujen liikennekasvatuskampanjoihin vanhempia jo sitoutetaan mukaan. Myös vanhempainyhdistykset ovat vahvasti tukemassa koulujen ja päiväkotien liikennekasvatustyötä ja toimivat aktiivisesti turvallisen koulumatkan ja kouluympäristön liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Noin 75 %:ssa peruskouluista toimii vanhempainyhdistys. Vanhempainyhdistystoiminta on vanhempien vapaaehtoistoimintaa terveellisen, turvallisen ja hyvinvoivan koulu- ja päiväkotiyhteisön vahvistamiseksi. Liikenneturvallisuus ja koulukuljetukset ovat yksi vanhempien useimmin esiin nostamista asioista vanhempainyhdistyksissä (Suomen Vanhempainliiton jäsenkysely 2019). Liikennekasvatusta koskevilla toimenpiteillä mainitaan yhteistyö eri tahojen välillä, mutta vanhempainyhdistystoiminta, vanhempien osallisuus ja kodin ja päiväkodin/koulun/oppilaitoksen yhteistyö lasten liikennekasvatuksen vahvistamisessa toimenpiteistä puuttuu.

Vanhempainliitto kiinnittää huomiota siihen, että lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus puuttuvat liikenneturvallisuusstrategiasta. YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 3 artikla edellyttää lapsen edun huomioimista ensisijaisena kaikissa lapsia koskevilla toimilla. Lapsivaikutusten arviointi on keskeinen työväline lapsen edun ensisijaisuuden varmistamiseksi. Lasten ja nuorten osallisuus on tärkeä osa lapsivaikutusten arviointia. Myös kansallinen lapsistrategia edellyttää sitä. Lapsia ja nuoria tulisi kuulla niin liikenneturvallisuusstrategian valmistelussa kuin ottaa lapset ja nuoret mukaan paikallisen tason liikenneturvallisuuden suunnitteluun ja toimenpiteiden ideointiin, valmisteluun ja toteuttamiseen.

Suomen Vanhempainliitto painottaa vielä, että lasten uimataidon merkitykseen tulee kiinnittää liikenneturvallisuusstrategiassa erityistä huomiota ja tehdä konkreettisia toimenpiteitä sen parantamiseksi. Koronapandemia on entisestään vähentänyt lasten uimaopetuksen saatavuutta ja heikentänyt osaltaan tiettyjen ikäluokkien uimataitoja.

Vanhempainliitto kiinnittää vielä huomiota nuorten kuljettajien yliedustukseen tieliikenteen onnettomuus-tilastoissa. Nuorten tieliikennekuolemien vähentämiseen tarvitaan konkreettisia toimenpiteitä. Myös niiden valmistelussa on tärkeä kuulla nuoria. Esimerkiksi ajokorttiuudistus on tärkeä tehdä nuoria kuullen ja osallistaen.